

Editörden...

KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi'nin ilk sayısı ile karşınızdayız. Aralık-Haziran periyotlarında, yılda iki kez çıkması planlanan dergimiz, Kadın ve Demokrasi Derneği'nin bir yayın organıdır. Kadın çalışmalarıyla ilgili çeşitli disiplinlerdeki bilgi birikimini bir araya getirecek olan *KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi*, düşünsel ve uygulamalı yeni bilimsel çalışmaların yapılmasına katkı sağlayacaktır. Kadın meseleleri üzerine farklı bakış açıları ve yaklaşımlar geliştirmek amacıyla, nitelikli makaleler yayınlama çabasının bir ürünü olan dergimizi dikkatinize sunuyoruz.

KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi, kadın meselelerine sistematik olarak sunulan tekilci yaklaşımlar yerine, kadın konusunu yeni ve farklı perspektiflerin ışığında interdisipliner bir yaklaşımla daha geniş bir akademik kitlenin ve entelektüellerin ilgisine açmayı hedeflemiştir. Ayrıca, özellikle ülkemizde kadın çalışmalarındaki hegemonik söylem ve analizlere, uluslararası akademinin kadın çalışmalarında ortaya koyduğu alternatif yönelim ve kavramsallaştırmaları da dikkate alarak eleştiriler sunmayı ve yeni kavramlar geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla dergimiz, 6 Mart 2015 tarihinde İstanbul'da "Toplumsal Cinsiyet Adaleti" başlıklı ilk akademik kongresini gerçekleştirmiştir ve bu ilk sayıda kongrede sunulan bildirilerin üçünün genişletilmiş hali yayınlanmıştır.

Bu sayıda bilimsel süreçleri tamamlanmış yedi makale ve üç kitap değerlendirmesiyle karşınıza çıkıyoruz. İlk olarak, Yrd. Doç. Dr. Sare Aydın'ın "Cinsiyet Eşitliği ve Adalet Perspektifinden Türkiye'de Kadının Siyasal Alana Katılımı" başlıklı makalesi, kadının siyasal hayata katılımının önündeki engelleri gündeme getiriyor. Kadına biçilen toplumsal cinsiyet rollerinin kadını siyasal hayata katılımdan geri bıraktığına değinen Aydın, bu soruna adalet perspektifinden bir yaklaşım geliştirilmesi gereğini savunuyor ve bu bağlamda toplumsal cinsiyet adaleti kavramlaştırmasına yer veriyor.

Prof. Dr. Ayşen Gürcan ve Murat Yiğit, "Avrupa İçin Siyasal Enstrüman Olarak Müslüman Kadın İmajı" başlıklı makalelerinde Avrupa'nın zihni kodlarındaki Müslüman Kadın imajına, bu imajı oluşturan dinamiklere ve ürettiği baskıcı oryantalist tavra dikkat çekiyorlar. Ancak, yazarlara göre söz konusu yaklaşım sadece Batı ülkelerinde değil, Türkiye ve diğer Ortadoğu ülkelerinde de geçerlidir ve yerel toplumlarda bir tür kendine yabancılaşma üretmektedir.

Doç. Dr. Mustafa Koç, Doç. Dr. Murat İskender, Araş. Gör. T. Seda Çolak, Araş. Gör. Betül Düşünceli ve Zehra Koç'un ortak çalışmaları olan "Ailenin Karşılıdığı Temel Psikolojik İhtiyaçlar" başlıklı makalede ailenin hayatta kalma, ait olma ve sevgi, güç, özgürlük ve eğlence gibi temel psikolojik ihtiyaçlardan en çok-en az hangisini karşıladığı ve sonuçların demografik özellikler açısından ne derece farklılaştığı belirlenmeye çalışılmış ve çalışma istatistiki verilerle desteklenmiştir. Araştırma sonucuna göre kadın ebeveynler, ailenin ait olma ve sevgi temel ihtiyacını karşıladığı görüşünü öne çıkarırken; erkek ebeveynler daha ziyade ailenin, hayatta kalma ihtiyacını karşıladığı görüşünü benimsemektedir.

Doç. Dr. Ayşe Günsel'in Selda Köroğlu ve Doktor adayı Latife Demirci ile birlikte kaleme aldığı "Çalışma Hayatında Kadınların Karşılaştıkları Sorunlar ve Cam Tavan Algıları: Kadın Öğretmenler Üzerinde bir Araştırma" başlıklı makale, kadınların çalışma hayatında yaşadıkları sorunlara değinirken; bu amaçla eğitim sektöründeki kadın çalışanların Cam Tavan Sendromu'na yönelik algılarını yapılandırılmış mülakat tekniğini kullanarak ortaya koymuşlardır.

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Birekul'a ait olan ve 6 Mart 2015'deki "Toplumsal Cinsiyet Adaleti" başlıklı akademik kongrede sunulan "Adalet-Eşitlik Dikotomisi ve Toplumsal Bir Tip/Cinsiyet Olarak İlk Dönem İslam Toplumunda Kadın" başlıklı makalede yazar, ilk dönem İslam tarihinde kadının sosyal konumunu sosyolojik bir yaklaşımla değerlendiriyor. İlk Müslüman kadın sahabelerin biyografilerinden hareketle kadınların genel toplumsal sistem içindeki yerleri dikkat çekici şekilde analiz ediyor.

Doç. Dr. Huriye Martı'nın kaleme aldığı ve 6 Mart 2015'deki "Toplumsal Cinsiyet Adaleti" başlıklı akademik kongrede sunulan "Toplumsal Cinsiyet Tablosunda Perspektifin Eşitlikten Adalet Kayışı-Dinî Referanslar Eşliğinde Bir Okuma Denemesi" başlıklı makalede ise, kadın meselelerinde eşitlik üzerinden yapılan tahlillerin tektipleştirici yapıya sahip olduğu vurgulanıyor ve kadın sorunlarının eşitlik, denge ve hakkaniyet kavramlarını da içerisinde barındıran adalet prensibi üzerinden konuşulması teklif ediliyor. Her bir kavramı adalet kavramıyla olan ilişkisi çerçevesinde analiz eden Martı, görüşlerini Kur'an ve sünnetle temellendirerek İslami bir perspektif ortaya koymayı amaçlıyor.

Nurgül Başaran ve Doç. Dr. Elif Nuroğlu tarafından kaleme alınan ve 6 Mart 2015'deki "Toplumsal Cinsiyet Adaleti" başlıklı akademik kongrede sunulan "İslami Finans Kurumlarında Kadın Çalışanlara Yönelik Tutumun Cam Tavan Sendromu Bağlamında Analizi" başlıklı son makalede ise kadınların toplumsal cinsiyete dayalı ön kabuller nedeniyle iş hayatında üst yönetim kademelerine yükselemede engellerle karşılaştıkları uygulamalı bir araştırmayla ortaya konuluyor.

Makalede İstanbul'daki İslami finans kurumlarında çalışan 139 çalışanla yapılan anketin sonuçları paylaşılırken; kadın ve erkek çalışanların tutumları üzerinden söz konusu kurumlarda Cam Tavan Sendromu'nun varlığı tartışılıyor.

Makalelerin ardından yer verdiğimiz kitap değerlendirmelerinde ise ilk olarak Mısır'ın önemli kadın liderlerinden olan Hüda Şaravi'nin hatıratı *Harem Years: The Memoirs of an Egyptian Feminist*'in Margot Badran tarafından edisyon ve takdim ilave edilmiş tercümesi yer alıyor. Nurhayat Kızılkın tarafından kaleme alınan yazıda hem Şaravi'nin hayatına hem de Şaravi'nin hayatını tetkik eden Badran'a yönelik değerlendirmeler dikkat çekiyor.

İkinci olarak, Rabia Öter Candan, Kadın ve Demokrasi Derneği Yayınları'ndan çıkan ve Doç. Dr. Havva Çaha, Yrd. Doç. Dr. E. Sare Aydın ve Prof. Dr. Ömer Çaha tarafından kaleme alınan *Değişen Türkiye'de Kadın* başlıklı kitabı ele alıyor. Bu bölümde, Türkiye'de kadının sosyokültürel, ekonomik ve siyasal durumuna yönelik yapılan etraflı bir alan araştırmasının ilginç sonuçlarına dikkat çekiliyor.

Son olarak Zülal Kır, Zehra Yılmaz'a ait *Dişil Dindarlık* başlıklı kitabı değerlendiriyor. Bu eserden de anlaşılacağı gibi, son yıllarda sosyal bilimcilerin çokça ilgisini çeken modern Müslüman kadın konusu daha uzunca bir dönem konuşulacağı, tartışılacağı ve üzerinde kalem oynatılacağı benziyor.

Dergimizin ilk sayısına katkı sunan tüm yazarlarımıza en içten şükranlarımızı sunuyoruz. Özellikle yayın kurulumuza ve makalelerin hakemlik sürecinde zaman ve zihni enerjisini vermekten çekinmeyen kıymetli hocalarımızın her birine teşekkür borçluyuz. Ayrıca, başta Kadın ve Demokrasi Derneği'nin Başkanı Yrd. Doç. Dr. Sare Aydın olmak üzere tüm KADEM emekçilerine; diğer yandan siyasete girmesi dolayısıyla yol arkadaşlığımız kısa sürmüş olsa da ilmi disipliniyle derginin ortaya çıkmasına önemli katkılar sunan Dr. Ravza Kavakçı'ya şükranlarımızı sunuyoruz. Son olarak hem şekil hem de içerik olarak dergimize yaptığı katkılardan ötürü *Lacivert Dergi* Genel Yayın Yönetmeni Meryem İlayda Atlas'a teşekkürü borç biliyoruz.

Alanında uzman kişilerin yine alanında uzman hakemlerce tetkik edilen makalelerinin yayınlandığı dergimizin ülkemizdeki kadın çalışmalarına katkı yapacağına inanıyor, bu sahada bilimsel araştırma yapmak isteyen akademisyenlere çalışmalarını değerlendirebilecekleri bilimsel bir alan açmaktan memnuniyet duyuyoruz.

Yrd. Doç. Dr. H. Şule ALBAYRAK
Kadem Kadın Araştırmaları Dergisi Editörü